

Nr 241.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående beredande av delaktighet i statens pensionsanstalt för fast anställda ämneslärare vid folkhögskolans specialkurs för lantbruksstuderande; given Stockholms slott den 11 mars 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Felix Hamrin.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 11 mars 1932.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMEÄCK, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, följande:

Jag anhåller att för Kungl. Maj:t få anmäla frågan om beredande av delaktighet i statens pensionsanstalt för fast anställda ämneslärare vid folkhögskolans specialkurs för lantbruksstuderande.

I proposition nr 143 till 1931 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen, bland annat, att för beredande av understöd åt folkhögskola för anordnande av specialkurs för vissa lantbruksstuderande för budgetåret 1931/1932 anvisa ett extra förslagsanslag å 22,000 kronor.

Vid anmälan inför Kungl. Maj:t av nyssnämnda ärende förklarade sig föredragande departementschefen biträda av skolöverstyrelsen väckt förslag om beredande av delaktighet i statens pensionsanstalt för de fasta ämneslärarna vid den ifrågavarande specialkursen.

Sedan riksdagen i skrivelse den 30 maj 1931, nr 296, anmält, bland annat, att riksdagen bifallit Kungl. Maj:ts förenämnda förslag samt Kungl. Maj:t den 21 augusti 1931 beslutat, att omförmälda specialkurs skulle förläggas till Vilans folkhögskola, utfärdade Kungl. Maj:t den 11 september 1931 reglemente (S. F. S. nr 321) för folkhögskolans specialkurs för lantbruksstuderande samt meddelade samtidigt vissa bestämmelser angående lärarbefattningarnas tillsättande m. m. I samband härmed anbefallde Kungl. Maj:t styrelsen för statens pensionsanstalt att inkomma med förslag i avseende å ordnandet av pensionsrätt för fast ämneslärare vid specialkursen.

Med anledning härav har *statens pensionsanstalt* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 10 oktober 1931 avgivit dylikt förslag.

Efter att hava erinrat, att jämlikt stadgandet i § 41 b) av pensionsanstaltens reglemente den 31 december 1919 (S. F. S. nr 878), sådant reglementet lyder enligt kungörelse den 18 juni 1926, pensionsrätt vore medgiven för lärare vid statsunderstödd folkhögskola, har pensionsanstalten anført följande:

Då nu ifrågavarande lärare vid folkhögskolans specialkurs för lantbruksstuderande med hänsyn till specialkursens särskilda anordning icke vore direkt anställda vid folkhögskolan i likhet med folkhögskolans övriga lärare, syntes de icke kunna inbegripas under nyssnämnda stadgande. För dem syntes pensionsrätt dock lämpligen kunna ordnas på samma villkor som för folkhögskolans övriga lärare. Om så skedde, skulle, då miniärsavlöning finge anses vara fastställd i författning, delaktighet i pensionsanstalten bliva obligatorisk för dessa lärare. Pensionsåldern skulle bliva 60 år och för hel pension skulle erfordras 33 tjänstår. För tillstånd att kvarstå i tjänst efter uppnådd pensionsålder skulle erfordras tillstyrkande av skolöverstyrelsen. Pensionsavgifterna bleve efter samma grunder, som gällde för lärare vid folkhögskola, 3 $\frac{1}{3}$ procent av tjänstepensionsunderlaget för befattningshavaren och 6 $\frac{2}{3}$ procent av samma underlag för huvudmannen. För familjepensionering skulle dessutom av befattningshavaren erläggas viss avgift (§ 51 mom. 1 i pensionsanstaltens reglemente). Enligt 32 § i reglementet den 11 september 1931 för ifrågavarande specialkurs vore det endast tvenne ämneslärare, som skulle erhålla pensionsrätt. Statens kostnad för denna pensionering måste därför antagas bliva obetydlig, vadan någon särskild höjning av pensionsanstaltens anslag icke syntes erforderlig.

Någon annan ändring i pensionsanstaltens reglemente syntes icke erfordras än ett tillägg till förut berörda stadgande i § 41 b) av innehåll, att pensionsrätt skulle tillkomma fast anställd ämneslärare vid folkhögskolans specialkurs för lantbruksstuderande, så länge statsbidrag utginge till sådan kurs.

Skolöverstyrelsen har den 13 november 1931 avgivit infordrat utlåtande i ärendet och därvid tillstyrkt fastställandet av de av statens pensionsan-

stalt föreslagna bestämmelserna angående ordnandet av pensionsrätt för ifrågavarande lärare.

Vid sitt omförmälda utlåtande har skolöverstyrelsen fogat från *styrelsen för specialkursen* inhämtat yttrande, däri nämnda styrelse förklarat sig icke hava något att erinra emot det av pensionsanstalten framlagda förslaget.

Efter remiss har *statskontoret* avgivit utlåtande i ärendet den 26 november 1931 och därvid anført, att statskontoret icke funnit anledning till erinran mot pensionsanstaltens förslag, samt att ämbetsverket anslöte sig till pensionsanstaltens uttalande, att ett genomförande av dess berörda förslag icke påkallade förhöjning av anstaltens anslag.

I en från statens pensionsanstalt överlämnad, i mars 1932 upprättad *pro-memoria* rörande kostnaderna för den föreslagna pensioneringen har anförts följande:

Enligt 32 § i reglementet den 11 september 1931 för specialkursen skulle vid densamma finnas två fast anställda ämneslärare, och avlöningsförmåner för dessa skulle enligt Kungl. Maj:ts beslut samma dag för år utgöra, bortsett från provisorisk avlöningsförbättring till belopp av 500 kronor, dels kontant 4,200 kronor, vartill kunde komma tre ålderstillägg, vart och ett å 500 kronor, dels fri bostad med bränsle, vilka naturaförmåner kunde ersättas med kontant 500 kronor. Mot nämnda löneförmåner svarade ett tjänstepensionsunderlag å 4,275 kronor.

Om för ifrågavarande befattningshavare pensionsrätt erhöles i statens pensionsanstalt, kunde det beräknas, att pensionsanstalten för befattningshavarnas pensionering jämlikt § 7 mom. 2 i pensionsreglementet komme att belasta anslaget »Pensionsavgifter till statens pensionsanstalt» med ungefär 114 kronor för år, om båda befattningshavarna skulle vara kvinnliga. För manlig befattningshavare beräknades huvudmannens och befattningshavarens reglementsensliga pensionsavgifter helt täcka pensioneringskostnaderna, varför staten för manlig befattningshavare ej skulle få vidkännas någon avgift.

De årliga pensionsavgifter, som från folkhögskolan skulle komma att till pensionsanstalten erläggas (huvudmans och befattningshavares avgifter), beräknades, inklusive familjepensionsavgifter, utgöra för manlig befattningshavare 558 kronor 50 öre och för kvinnlig befattningshavare 414 kronor 63 öre.

Jag biträder föreliggande förslag, enligt vilket delaktighet i statens pensionsanstalt skall beredas åt fast anställda ämneslärare vid folkhögskolans specialkurs för lantbruksstuderande på enahanda villkor, som gälla för de i § 41 b) i anstaltens reglemente omförmälda lärare vid statsunderstödd folkhögskola. De fasta ämneslärarna vid specialkursen äro enligt för närvarande gällande bestämmelser endast två till antalet och statens kostnader för pensioneringen torde, på sätt de återgivna beräkningarna utvisa, komma att bli obetydliga.

Departements-
chefen.

Det lär ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan riksdagen fattat beslut i ärendet, vidtaga erforderliga ändringar i pensionsanstaltens reglemente. Ändringarna torde böra träda i kraft den 1 juli 1932.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att fast anställd ämneslärare vid folkhögskolans specialkurs för lantbruksstuderande må, i överensstämmelse med vad i det föregående angivits, från och med den 1 juli 1932 vinna delaktighet i statens pensionsanstalt.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

R. Borgström.